

"Het is een kwestie van
anders denken."

JE INTELLIGENTIE VORMT HET PLAFOND, NIET JE BEPERKING!

TEKST: RENÉE RUISCH | FOTO'S: BABBAGE

SOMS GAAT ER EEN WERELD VOOR JE OPEN! DAT GEBEURT ALS WIJ EEN BEZOEK BRENGEN AAN BABBAGE IN ROSENDAAL. WE SPREKEN DAAR ONDER ANDEREN EIGENAAR MARIO DE NIJS, DIE ZO GEPASSIONEERD OVER ZIJN VAK KAN VERTELLEN DAT WE AAN ZIJN LIPPEN HANGEN. "WIJ RICHTEN ONS OP COMMUNICATIE, HET VERWERKEN VAN INFORMATIE. BABBAGE BIEDT HULPMIDDELEN, TRAININGEN EN VERZORGT SOFTWAREMATIGE AANPASSINGEN VOOR WERKPLEKKEN OP SCHOOL OF BIJ BEDRIJVEN VOOR MENSEN MET EEN VISUELE OF MOTORISCHE BEPERKING. WE KIJKEN NIET NAAR DE BEPERKING, MAAR JUIST NAAR HETGEEN HET BESTE FUNCTIONEERT. WE ZOEKEN NAAR DE MOGELIJKHEDEN DIE ER ZIJN OM INFORMATIE TE VERWERKEN." EN DAT LAATSTE MAAKT DIT BEDRIJF ZO UNIEK. JE INTELLIGENTIE IS HET PLAFOND, NIET JE BEPERKING! >

“Het is een kwestie van anders denken. Daar waar anderen een hulpmiddel bieden om slechtziendheid te compenseren, gaan wij liever uit van het feit dat dezelfde persoon auditief of tactiel bijvoorbeeld heel goed is. Soms kun je daar niet meteen mee aankomen als iemands visus langzaam achteruitgaat, maar feit is dat je met vergrotingssoftware bijvoorbeeld niet makkelijk hetzelfde werktempo bereikt als iemand die gewoon goed ziet. Ons uitgangspunt is dat we zo moeten compenseren dat iemand in een klas bijvoorbeeld minimaal hetzelfde kan als zijn ‘gezonde’ klasgenoot en het liefst nog meer.”

“Bij visuele problemen heb je vooral te maken met een outputprobleem, bij motorische problemen heb je feitelijk een inputprobleem. Hierbij kun je teksten prima lezen, maar je kunt ze niet zelf maken. Je kunt het toetsenbord of de muis niet bedienen. Dan zijn er aangepaste toetsenborden. Mario laat een toetsenbord zien dat eigenlijk niet bij Babbage past. “Hier kun je nooit snel mee typen”, legt hij ons uit. “Waar het eigenlijk fout gaat, is dat mensen proberen een motorisch probleem op te lossen door bijvoorbeeld een toetsenbord met allemaal diepliggende vakken te maken,

waardoor je minder snel van links naar recht gaat en de verkeerde toets zou pakken. Maar met zo’n toetsenbord behaal je nooit de snelheden die je met een normaal toetsenbord bereikt. Babbage gaat dan op zoek naar andere mogelijkheden om ‘input’ te geven. We hebben klanten met behoorlijke beperkingen waarbij we de efficiëntie zo vergroten dat ze sneller werken dan hun collega’s.

“Wat je vaak ziet dat als jongeren een vwo-denkniveau hebben, maar te maken hebben met bijvoorbeeld ernstige motorische beperkingen, dat zij op de havo of mavo worden geplaatst. Niet omdat het zijn of haar intellectuele plafond is, maar omdat de beperking het plafond veroorzaakt. Dat zou niet mogen!”

JOOST IS SNELLER DAN ZIJN GOEDZIENDE COLLEGA’S

We zijn stomverbaasd als Joost van Loon ons zijn verhaal vertelt. Joost had een ernstige oogzenuwaandoening, waar hij niets van wist. Hij was 24 jaar toen hij een zwart vlekje in zijn ogen zag, dat zo groot als een bierdopje was. Maar al snel werd dit vlekje zo groot als een tennisbal en later een voetbal. Inmiddels ziet Joost nog maar 1%. Zijn wereld stortte in. “Ik zat op het hbo en kon mijn studie niet afmaken,

want ik kon geen boeken meer lezen. Bij de stichting Visio ben ik gaan revalideren in Breda. Ik leerde alles opnieuw. Met een stok lopen, koken, alledaagse dingen. Ik leerde ook weer met een computer omgaan. Maar dit was wel beperkt, misschien voldoende voor een thuissituatie, maar zeker niet voor een studie. Na nog eens een intensieve revalidatieperiode in Apeldoorn, ben ik weer teruggegaan naar school. De eerste hulpmiddelen, waaronder vergrotingssoftware, kwamen van Babbage.

Ik wilde het maximale halen uit hetgeen ik nog kon zien, wilde mijn restvisus zo goed mogelijk gebruiken. Ik was immers nog niet blind! Maar dat kostte heel veel energie en ik had een laag werktempo. Ik vergrootte teksten zo erg dat ik maar zes tot zeven letters op mijn beeldscherm had. Je kunt bedenken hoeveel moeite het dan kost om een bladzijde te lezen. Vaak was ik om 11:00 uur 's ochtends al kapot. Ik kreeg bovendien fysieke klachten omdat ik steeds voorovergebogen zat om zo dicht mogelijk op het scherm te komen. Ik liep volledig vast met mijn studie. Ik wilde niets weten van braille, want ik was nog niet blind. De ommekeer kwam toen Mario mij uitdaagde. Hij zei: "Joost, jij bent slechts slechtziend, zou jij de strijd aan willen gaan met

Bram, een collega die volledig blind is? Zullen we eens kijken wie er sneller kan werken?"

Joost vertelt verder: "Bram zat lekker relaxed achterover in zijn stoel te werken en hij deed de dingen veel sneller dan ik! Bram gaf mij eigenlijk een eyeclosure, in plaats van een eyeopener. Hij leerde mij dat ik maar beter mijn andere zintuigen kon gaan inzetten. Pas dan zou ik weer het tempo kunnen bereiken dat minimaal even hoog of zelfs hoger ligt dan dat van een goedziend persoon. Toen heb ik de vergrotingssoftware van mijn computer gegooid en heb ik mijn studie afgemaakt door alles met spraak en braille te gaan doen."

Joost demonstreert ons hoe hij naar gesproken tekst op de computer luistert. Hij heeft zichzelf aangeleerd om deze versneld af te luisteren. Wij kunnen er geen touw aan vastknopen, maar Joost vertelt ons dat de protesterende boeren zijn gearriveerd op het Malieveld. We luisterden blijkbaar naar het nieuws. Maar als je zo snel kan luisteren, dan kun je natuurlijk enorme lappen tekst heel snel verwerken, vragen wij ons af. Er verschijnt een glimlach op het gezicht van Mario en hij knikt bevestigend. We denken hardop als we tot de conclusie komen >

dat ze bij Babbage heel Nederland sneller zouden kunnen laten werken, niet alleen mensen met een beperking.

Mario heeft gedurende zijn leven allerlei problemen opgelost voor zijn klanten. "Sommige dingen gebruik ik zelf ook. Bijvoorbeeld toetsenbordcombinaties in plaats van de muis, omdat ik daardoor veel sneller ben." Joost laat ons zien dat als hij een programma wil openen, hij niet naar zijn bureaublad gaat om een icoontje aan te klikken, maar dat hij daarvoor een sneltoets gebruikt. Het woord zegt het al: veel sneller dan de manier waarop wij dat doen.

AANPASSINGEN IN HET (SPECIAAL) ONDERWIJS

Ook collega Sander van Minderhout is aangeschoven. Sander vertelt dat hij op scholen veel kinderen met een motorische beperking ziet die moeite hebben om te typen. Ze hebben vaak een aangepast toetsenbord gekregen. Zoals al

eerder gezegd, ook op dat aangepaste toetsenbord blijft het moeilijk om te typen en kost het heel veel extra inspanning. Het energieniveau van de gebruikers gaat daardoor naar beneden. Ze zijn tijdens de lunch op school al compleet versleten en dan moeten ze de hele middag nog... Wij zoeken dan naar andere manieren om die verhoogde inspanning te kunnen wegnemen. Eigenlijk moeten we echt op locatie de kinderen goed bestuderen, we noemen dat een werkplekonderzoek. Hierbij brengen we heel uitgebreid alles in kaart. Wat is mogelijk en hoe kun je goed compenseren?

Daarbij kijkt Babbage niet naar het verminderen van klachten door symptoombestrijding, maar juist naar een alternatieve manier van werken waardoor overbelasting niet langer optreedt. Denk hierbij aan alternatieve invoermogelijkheden zoals spraakherkenning, hoofd-, voet- of oogbediening. Het ontlasten van de beperking resulteert in effectiever en efficiënter werken waardoor meer energie over is voor overige taken.

Dat kan op school, maar natuurlijk ook op werkplekken!

Sander: "Het mooie is dat we geen producent zijn. We leveren honderden hulpmiddelen, maar zijn volledig onafhankelijk als we kiezen voor een bepaalde middelenmix. We assembleren en maken software op maat. Iedere klant is anders, heeft andere wensen en moet op maat bediend worden. We kunnen alleen kinderen en volwassenen met een bepaald verstandelijk niveau helpen. We zien dat mensen met een mbo-niveau meer eenvoudige functies gebruiken en een lager werktempo hebben dan mensen die een wetenschappelijk niveau hebben.

VERGOEDINGEN

Het UWV betaalt voor studie en werken. Sander geeft aan dat vergoedingen in het speciaal onderwijs nog niet goed geregeld zijn. "Het UWV zegt dat je bij de gemeente moet zijn, terwijl de gemeente zegt dat je bij het UWV moet zijn of bij

de school in kwestie. Maar de school zet geen middelen in voor het individu en zo wordt een kind uiteindelijk toch niet geholpen. Soms kunnen we iemand met een motorische beperking perfect helpen met een hulpmiddel van 800 euro, maar dan gebeurt er niets omdat de school daar geen budget voor heeft. Dat moet anders!"

"We zijn ook bezig om het tot een maatschappelijk probleem te maken dat kinderen in het speciaal onderwijs die wel intelligent zijn, maar die niet de capaciteit hebben om de computer snel genoeg te bedienen, toch een kans te geven om zichzelf te bewijzen. We voelen ons soms echt Don Quichot. Zeker in de motorische tak is er veel onwetendheid. Ergotherapeuten vullen een groot deel in, maar zijn niet allemaal op de hoogte van de nieuwste technologieën. Bij Babbage werken top-ict'ers die ook in het buitenland beurzen aflopen om de nieuwste snuffjes te verzamelen. Wij zijn constant op zoek naar dingen die we kunnen inzetten." •